

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólalások küldendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

A kossuth szobor báljáról.

Nem a fény, nem a pompa, nem a toalettek gazdagsága és nem az ékszerek csillogása, hanem a megjelentek sokasága és a sokaságon előmlő fesztelenség, a bál céljának bensőség teljes szolgálata, erkölcsi és anyagi sikerének biztosítása tette emlékeztetessé azt a mulatságot, mely páratlanul áll az ily jótékony célú mulatságaink soraiban a tekintetben is, hogy abban városunk közönsége rang és osztály különbség nélkül vett részi és áldozta filléreit egy szent cél előmozdítására, egy hazafias eszme megvalósítására, egy kegyeletes hálaérzés lerovására.

Kilencz órakor, a Kossuth-induló hangjainál vonult föl a bál-anyak díszes társasága, (többen kimentettek elmaradásukat) akik közül megjelentek: Altmann Sámuelné, Dr. Blumgrund Naftaliné, özv. Csupkay Ferenczné, Goldschmied Lipótné, Dr. Halmi Adolfné, Havas Ignáczné, Dr. Hirn Mártonné, Kubicsék Jánosné, Löffler Miksáné, Politzer Mihályné, Schlosser Lászlóné, Szöllösi Gusztávné; megjelentek továbbá: Baán Jánosné, Bittera Lajosné, Blau Lipótné, Bócsai Ferenczné (Nagykörös), Bóné Józsefné, Brösztel Endréné, Brück Adolfné, Czinkotay Jánosné (Szolnok), Dániel Józsefné, Daniberg Lipótné, Dobos Béláné, Dobozy Józsefné, Dobozy Györgyné, Dobozy Gyuláné, Drubina Lajosné, özv. Drávay Istvánné, Dubovszky Istvánné (Nagykörös), Falusi Mihályné, Fehér Jánosné, Feké Mihályné, Feké Pálné, Flegner Jánosné, Gelez Mátýásné, Gyarmati Istvánné,

Györe Jenőné, Halmi Károlyné, Havas Ignáczné, Kapala Sándorné, Kassa Sándorné, Kováts Béláné, Kelemen Lászlóné, Kernács Istvánné (Czegléd), Király Antalné, Klein Sámuelné, Király Sándorné, Koós Simonné, Köhn Róza, Krájesi Ferenczné, Márton Ida, id. Meleg Lászlóné, ifj. Meleg Lászlóné, Miselbach Vilmosné, Mladoniczky Györgyné, Mucsy Alajosné, Nagy Andrásné, Nagy D. Istvánné, Nagy Istvánné, Neruzsil Jánosné, Nyíri Dánielné, Palásthy Mátýásné, Palásthy Pálné, Palásthy Vinczéné, Piroz Jánosné, Retkes Pálné, Retkes Lajosné, Retkes Jánosné, Retkes S. Sándorné, Retkes Sándorné, Retkes Attiláné, Retkes Lászlóné, Retkes Józsefné, Rosenzweig Jakabné, Szabó Sándorné, Szandi Pálné, özv. Szerdahelyi Sándorné, özv. Simonyi Lajosné, Szikszay Pálné, Soós Boldizsárné, Tarr Rezsőné, Temesközy Gerzsonné, Torma Pálné, Tóth Mihályné, Tóth Józsefné, Ungár Adolfné, Varga D. Lászlóné, Varga Józsefné, Varga Imréné, özv. Varga Istvánné, Várady Andrásté, Várady Jánosné, Vincze Györgyné.

Leányok: Aranyi Jolánka, Bittera Ilonka, Boesay Juliska (Nagykörös), Brösztel Mariska, Czinkotay Mariska (Szolnok), Daniberg Emike, Dobozy Mariska, Dobozy Bözsike, Dobozy Mariska, Drubina Imuska, Fehér Mariska, Feké Juliska, Gelez Terike, Gyarmati Mariska, Havas Erzsike, Kapala Erzsike, Kassa Jolánka, Kelemen Mariska, Klein N., Köhn Mariska, Koós Mariska, Máthé Juczika, Meleg Ilonka, Mladoniczky Mariska, Mucsy N., Neruzsil nővérek, Piroz nővérek, Retkes Mariska, Retkes nővérek, Retkes Mariska, Retkes Juliska, Retkes Mariska, Rosenzweig Jolánka, Sirakovics Mariska, Szabó Gizike, Szikszay Ilonka, Tóth nővérek, Temesközy Katóka, Ungár Bertike, Várady Annuska, Varga Ilonka, Vincze Ilonka.

A mulatságon 340-en voltak jelen, sokan a

nagykörös ifjuság közül, nemkülömben Czeglédről, Budapestről, Törtelről stb.

Lehetnek többen, — hallomásunk szerint — akik a bálra meghívót nem kaptak, ahol ilyesmi tudomásunkra jutott, ott rögtön pótoltuk a hiányt, sok helyre a bizottság elnöke személyesen vitte a meghívókat s állt helyt a mulasztásért. De hát hiába, minden eset nem jutott a rendezőség tudomására és így mindenütt nem lehetett a viszonyokat rendezni, a mi miatt sok szemrehányás hangzott el . . .

Más városokban is megtörténik az ilyesmi s azon nem bosszankodnak és nem teteleznek föl mindjárt rosszakaratot a tényezők részéről, hanem elmennek a rendezőhöz, vagy elüzennek nekik egy meghívóért, mert tudják jól, hogy itt vagy névcsere folytán, vagy kézbesítési, kihordási hiba, avagy írási hiba fordulhat elő, ami 1230 meghívó gyors kiállításánál és gyors kihordásánál bizony könnyen megeshet, noha az adófőkönvből állítottuk össze a meghívandók névsorát, a melybe mindenki benne lévén, nem is maradt ki senki, a miről sokat meggyőztünk a névjegyzékkel.

Mindazonáltal szíves elnézést kérünk a hibákért, melyekért, ha sujtanak is bennünket, az ügyet, a czélt ne engedjék a bosszú áldozatául esni, mert az már csakugyan nem lehet oka semminek.

A bál bevétel volt 865 kor. 98 fillér, kiadása 166 kor. 88 fillér és pedig a nagyobb tételek: zene 40 kor., nyomdai költség 35 kor., meghívók kihordása 22 kor., villanyvilágítás 20 kor., postaköltségek 6 kor. 20 fill., napszamosoknak és fuvarosok 8 kor., rendezői jelvények 8 kor. 12 fillér. Benne van a Kossuth jelvényekből bevétel 61 kor. 50 fillér, erre kiadás 26 kor. 50 fillér, ennek tiszta jövedelme 35 kor. Így a bál tiszta jö-

TÁRCZA.

K r ó n i k a.

— Pesti rigmusok. —

A modoruk nagyon finom,
Ruhájukon nincs semmi gáncs,
Mi rajtuk van, egyáltalán
Lábtól tarkóig elegáns.
Szalonkabát és lakktopán
És prémesbunda . . . Az csupán
A furesa, hogy nem tudni tényleg,
E gavallérok miből élnek.

A nagy titoknak zarja, im',
Főlpattant végre a minap,
A jó urakról kiderült,
Hogy szerszámuk: a kártya-lap.
Ruhát és kosztot, finomat,
Nekik a színes kártya ad,
A kártya, melyet nappal, éjjel
Forgatnak bűnös szenvedélyvel.

Oh, mennyi ilyen kártya-hős
Jár-kél közöttünk untalan,
Fürkésző szemmel kémlelik,
Hogy egy „balék“ hol, merre van?
És a tapasztalat szerint!
Mindig találunk oly legényt,
Ki rája szökken a hóröggra,
És — hipp, hopp, hurrá! — meg van fogva!

Az áldozat, kifosztva már,
Lármát csap, ordít, kiabál,
A helyt, hogy szánva a bűnét,
Mégfogna a saját fület.
A skandalumról ám alig
Beszélnek egynéhány napig.
A láрма lassacska elül,
S a játszmat kezdik ők elül.

FENŐ.

Vadnay Károly és a fordalom.

Irta: Beöthy Zsolt.

(Részlet szerzőnek a Kisaludytársaság legutóbbi nagygyűlésén elmondott emlékebeszédéből.)

Komor napokból komor napokba száll vissza emlékezetünk: a „nagy vihartól feldúlt berekbe“, melyekben az énekes madarat „enyhé, árnyas rejtek nem fogadta.“ És a bujdosásból, kasszaryakból, kórházakból, börtönökből szállingóztak vissza mégis, fészkeket, új fészkeket rakni nem maguknak, hanem a magyar szónak, magyar szívnek magyar jövőnek. E fészkek elseje s az irodalmi élet elevevénye, fejlődése, gyarapodása szempontjából legnevezetesebbike Nagy Ignácz H ö l g y f u t á r -ja volt, mely még a nagy katasztrófa évének végén, 1849. decemberében megindult. Ez a lapocska tett kétségkívül legtöbbet arra, hogy a Kisaludyt Károlytól megindított fővárosi irodalmi élet, mely a forradalom viharával s a rémuralom borzalmaival megszaktadt, régibb íróink új megszólaltatásával, s különösen ujaknak biztatásával és támogatásával föltámasztva, — új fejlődés, virágzás, országos hatás útjára induljon.

Ebben a tekintetben különösen az 1851. esztendő emlékezetes, melyben egyszerre egész sereg ifjú író kerül Pestre: többek között Tóth Kálmán és Beöthy László, Liszayay Kálmán és Balázs Sándor, Vajda János, Szathmáry Károly és Kövér Lajos, Jókai Mór nevét is ez az év adta vissza irodalmunknak. Legnyobbb részük Nagy Ignácz és vállalata körül csoportosult s majdnem valamennyien még nemrég karddal szolgálták a hazát; most a régi nagyok biztatására és példájára, új gárdául szervezkedve, tollhoz nyultak, hogy mint a szomorú napok hangulatának legnagyobb költői tolmácsa mondja: „a jelennek büjét édesítvén“, szavukra „fény derüljön és kihajtsanak a holt berek.“

Ebbe a körbe, a H ö l g y f u t á r körébe érkezett ugyanebben az esztendőben egy gyermekifjú, ki erős tehetséggel, erős kötelességérzettel és erős kitartással indult neki az élet munkájának s még nem érte el életének huszadik évét, mikor egy megkezdett pálya romjai s új életutja keresésének tetővái között találta magát. Ama tört pályák ezreinek egyike volt a Vadnay Károlyé, melyek szabad hazában szabad pályatért reméltek, vérük hullásával küzdöttek érette s reményeik összeomlásából csak hitök foszlányait menthették meg. Emlékei mind a tegnap emlékei voltak, melyek szédítő gyorsan hajszolták egymást lelkében, sorsának minden fordulata, a fordulatok emlékképei szinte csak a kósza villámok fényével világítva meg.

Még csak alig került el hazulról. Miskolc otthona, szüleinek házi köre olyan volt, mely biztosítani látszott életének külső és belső harmoniáját. Családja régi, köztiszteltben álló és jómódu. Édesatyját, Vadnay Lajost a magán és közéletben méltó becsülés kísérte. A pontukában Széchenyinek hű és okos követője, az irodalomnak

vedelmé a Kossuth-szobor javára 672 kor. 60 fillér.

Megjegyezzük, hogy ezen összegben benne foglaltatik egy kedélyes kis társaság azon adománya, mely 8 korona 40 fillért tesz ki s amely az „én tettem le a garast“ féle sistemára minden tósztozó tagja által a társaságnak a szobor-alapra letételt s amely Háy Károly szellemes ötletéből származott.

A bevételhez fölfizettek: Altman Gyuláné 10 kor., Altman Sámuelné 9 kor., Ágai Adolf 1 kor., Balogh Mihály 1 kor., Barkó István 2 kor., Baik Gyuláné 10 kor., Bartucz Mihály 1 kor., Balint Ferenc 1 kor., Beck Aladár 3 kor., dr. Blumgrund Naftalin 2 kor., Blau Lipót 1 kor., Busztin Adolf 2 kor., Bozsik Károly 1 kor., Brück Adolf 2 kor., Brösztel Endre 2 kor., Bittera Lajosné 1 kor., Czappert Sándor 1 kor., Csapó Béla 1 kor., Csapó Sámuel 1 kor., Császy Gyula 3 kor., Csizmadia László 1 kor., Csillag Gyula 5 kor., özv. Csupkay Ferencné 5 kor., Ditz Ferenc 1 kor., Dobozy József 1 kor., Dobos Béla 1 kor., Dobozy György 2 kor., Dobozy Gyula 1 kor., Dobozy Mihály 2 kor., Dobozy Mihályné — Retkes Terézia 2 kor., Dubovszky Istvánné 2 kor., ifj. Egedi Mihály 3 kor., Eckstein Ignác 5 kor., Flégner János 2 kor., Frömmel Félix 1 kor., Frank Károly 2 kor., Gerl Peter 1 kor., Gelez Lipót 1 kor., Glatz Béláné 6 kor., Goldschmied Lipót 8 kor., Gyarmati Istvánné 40 fill., Györe S. János 2 kor., Havas Gyula 2 kor., Havas Ignác 7 kor., Havas Sámuel 5 kor., Dr. Halmi Adolf 3 kor., Halmi Károly 1 kor., Hatta Károly 1 kor., Halász Gyula 1 kor., Háy Károly 4 kor., Háy Mórné 5 kor., Dr. Hirn Márton 8 kor., Hints József 1 kor., Hoji Nándor 3 kor., Holeczer Ferenc 20 fillér, Hoffmann Magdolna 1 kor., Jahn Paula 2 kor., Kardos László 1 kor., Kapala Sándorné 40 fill., özv. Kassa Andrásné 2 kor., Kassa Sándor 4 kor., Kassa Sándor 3 kor., Kassa Gyula 3 kor., Kassa Károly 1 kor., Gróf Keglevich Gaborné 13 kor., Kernács István 1 kor., Király Sándor 1 kor., Király Antal 1 kor., Király János 1 kor., Kiss Zsigmondné 3 kor., Koós Simon 1 kor. 60 fill., Kollár Béla 3 kor., Konecz Pál 2 kor., Kostyán József 9 kor., Komáromy Józsefné 50 kor., Köhn Róza 40 fill., Klein Simon 60 fill., Kulesár Mór 1 kor., Kummer Menyhért 60 fill., Kubiesek János 5 kor., Krausz Mór 1 kor., Mladoniczky György 2 kor., Liphay György 9 kor., Liphay Artúr 3 kor., Löffler Ignác 5 kor., Löffler Miksa 5 kor., Makai János 1 kor., özv. Marton Lajosné 1 kor., ifj. Melegh László 40 fill., Mészáros István 1 kor., Miselbach Vilmos 1 kor., Mihályfi Imre 20 fillér, Molnar József 50 fill., Moravec Ist-

ván 1 kor., Muesi Alajos 1 kor., Mucsányi János 1 kor., Nagy András 3 kor., Nagy Lajos 1 kor., Ney Géza 9 kor., Neruzsil Jánosné 1 kor., Nikli Ferenc 20 fill., özv. Novák Tóbiásné 2 kor., Normann Géza 1 kor., N. N. 40 fill., Nyiri Dániel 2 kor., Okányik Kornélia 2 kor., Perényi Ignác 1 kor., Perényi Mór 1 kor., Piros János 1 kor., ifj. Pintér Mihály 1 kor., Piek Sándor 1 kor., Politzer Mihály 8 kor., Possel Zsigmond 1 kor., Reinle János 4 kor., B. Retkes Dániel 2 kor., Retkes József 1 kor., Retkes Sándorné 1 kor., Dr. Révész Géza 3 kor., Richter Béla 3 kor., Richter Béláné 10 kor., Selypi ezukorgyár 2 kor., Sivó Jenő 3 kor., Sivó Jenőné 10 kor., Sivó Miklósné 40 kor., Soós Boldizsár 3 kor., Schlosser László 8 kor., Szabó József 1 kor., Szabó Sándor 3 kor., özv. Szabó N. né 2 kor., özv. Szandi Jánosné 20 fill., Szandi Pál 10 kor. 48 fill., Szaitz Gábor 4 kor., Szánthó Elekne 20 kor., Szerdahelyi János 2 kor., özv. Szilágyi Mihályné 2 kor., Szikszay Pál 2 kor., Szikszay Károlyné 2 kor., Szombathy János 1 kor., Szöllösi Gusztáv 3 kor., Thaly Elekne 2 kor. 50 fill., Teszary Lászlóné 5 kor., Tóth József 3 kor., Sz. Tóth Lajos 60 fill., Török Kálmán 2 kor., Varga József 2 kor., özv. Varga Imréné 1 kor. 40 fill., Vargha János 2 kor., Varga Sándor 2 kor., Valent Ferenc 60 fill., Varga D. László 1 kor., Várady János 2 kor., Várdi Andrásné 4 kor., Veverán István 2 kor., Véli Miksa 3 kor., Weisz Sándor 60 fillér, Weisz Adolfné 5 kor., özv. Weinberger Miksáné 2 korona, Widder Jenőné 5 korona és Zambelly Irené 1 korona. Összesen 536. k. 08 f.

Hálás köszönetünket fejezzük ki ama hölgyeknek, akik a Kossuth-jelvények előrusításánál oly kiváló buzgalmat fejtettek ki és esinos kis összeggel gyarapították a szobor-alapot és akik közül ki kell emelnünk Fekete Juliska és Havas Erzsike kiváló tevékenységeiket, mint kik a legnagyobb buzgalmat fejtették ki és pedig akként, hogy Fekete Juliska 31 koronát, Havas Erzsike 14 koronát árult a jelvényekből.

Köszönetünket fejezzük ki az ifjuságnak buzgalmaért és figyelmességükért, melylyel rendezői tisztségüknek derekasan megfelelni igyekeztek.

Köszönetet mondunk a „Társalgási egyesület“nek helyiségük szíves átengedéséért és Löffler Miksa vendéglő tulajdonosnak, hogy a dísztermet díjtalanul bocsátotta a bál rendelkezésére.

A legnagyobb hála azonban városunk közönségét illeti meg, hogy a nemes czélú, hazafias mulatság erkölcsi és anyagi sikerét oly imponzans mérvben biztosította és a mélyen tisztelt bál-

anyákat, akik ezt nagy mérvben elősegíteni kegyesek voltak.

A „Kossuth-szobor bizottság“ nevében:

TEMESKÖZY GERZSON,
bizottsági elnök.

Közművelődési estélyek.

Tapasztalataink alapján a jövő homályából kibontakozni látjuk azon szép czélok valószínűsítését, amelyet társaságunk előmozdítani hivatva. Ujabbban az ismeretek megrögzítésére — a természetes szemlélet után — kimondhatatlan lelektani értékkel bíró eszközök által a tudomány terjesztőinek szolgálatában, hogy azok segítségével megjelentessék a néző közönség előtt a világ mindazon nevezetes városait, vidékeit, lakóit állatokat, növényeket stb., amelyeket közvetlen szemlélet után talán sohasem állana módjában megismerni. A fővárosban „Szabad lyceum“, „Népkadémia“, „Urania“ című intézmények terjesztik a közművelődést kiépítő ismereteket, nálunk amazok mintájára közművelődési estélyek rendeztetnek, amelyen az oktató, szórakoztató, kedyerítő felolvasások, zene, ének, szavaltatok közepette kialsznak a termék lámpái s egy nagyon szerény külsejű műszer, a szkiopikon veszi át a szerepet. Az előtérben kifeszített fehér vásznon mihamar feltűnik a szkiopikon lencséjének megnyitott s megvilágított korongja, mit, Homok tanár ügyes kezeléssel, egymásután váltanak fel a szemlélet magával ragadó szebbnél szebb képek, amelyeket Zsigmond igazgató-tanár magairta tartalomgazdag szöveg-magyarzatokkal kísért. Némaság uralkodik a teremben, jele annak, hogy a nézőközönség lelkiel el van mélyedve; reflex nyoma élénken vésődik bele a szemlélő lelkébe mindazon képeknek, amelyeket a műszer lencséje a vásznon megjelentetett. — Kicsiben ilyen a mi „Uraniank.“ — Hogy ennek, a szemléltetésen alapuló iránynak mily nagy kulturmissiót lehet jósolni már idáiglan is, igazolja azon kedvező körülmény, hogy az Ipartestületben, Népkörben s utóbb a Katholikus Olvasóegyletben tartott közművelődési estélyen összegyűlt nagyszámú közönség elvitázhatatlan rokonszenves figyelemmel kísérte a vetített képeket s az azokat megértető szakszerű magyarzatokat. S ha az a páratlan felkészültség, amelyet február hó 18-án a Katholikus Olvasóegyletben rendezett közművelődési estélyen Ft. Lévy Mihály apát, kiváló elmeiellal megírott értekezésével, Homok István állami polg. isk. tanár a képek vetítésével s Zsigmond Antal

lelkes barátja, a jog és a magyar nyelv tudományának maga is buzgó és derek munkása: egy fejlődő fiatal lelkének az élet útjára és útján hivatott vezetője.

Aldott edesanyját emlékiratának legmelegebb szakaszában így jellemzi: „A férj nem képzelhető igazabb hitvestársat, a gyermekek jobb anyát, a meghitték hübb barátot, a cselédek áldottabb háziasszonyt.“

Nyajas bölcsesség és okos szeretet vezélték a család egyetlen fiát. A művelt magyar család boldogságába beleragyogtak haladó politikai és szellemi életünk sugarai is, melyek korán érték a fejlődő gyermek eleven szellemét. A sorsnak az a ritka kedvezése jutott osztályrészeül, hogy rokoniában és szüleiházának barátaiban nemcsak ösztönzőket és utmutatókat talált hanem méltó eszményképeket. Az iskolában Palóczy László a vizsgálója és biztatója; irodalmi hajlamait Szemere Bertalan ébreszti és irányozza olvasmányokkal; otthon Szontagh Gusztáv „a filozof kapitány“, atyjával bölcselkedve és nyelvészkedve, az erkölcsi élet igazságait példázta előtte; míg nagybátyjának, Vadnay Miksának házában és körében az új eszmék lángja csapja meg: Kossuth-politikája és Petőfi költszete. A gyermek mindezt inkább fantáziájának és érzelmeinek útján fogadja lelkébe; de az idők gyors forgatagában hamar elkövetkezik a nap, mely számon kéri tőle, hogy befogadta-e.

Mikor a halhatatlan szónoklatokban és költeményekben hirdett eszmék energiája megacélozza a szíveket s a haza védelmére szólítja a karokat: a tizenöt éves deák otthagyja iskoláját és a szülei házat s honvédnek áll. Az erős akarat ép oly korán nyilatkozott benne, mint az eszményi, költői hajlam s a nemzet ügyének s kettőnél volt-e hatalmasabb toborzója?

Az ő edes anyjának egyszerű, meleg szíve is, mint a fölmagasztosulásnak e dicső napjaiban annyi gyöngéd szív, áldozatkész rajongásra lob-

bant s ékszereivel együtt legföltettebb kincsét, egyetlen fiát a hazának adta.

A kis katonával nem sokáig tréfalkoztak, akit csak dobosnak akartak volna befogadni. Előbb tüzér, majd gyalog honvéd lett s a tűzpróbát emberül kiállotta.

A mint egész életében jólelkűnek és gyöngédnek ismerte mindenki, gyöngének nem látta soha senki: az igaz és nemes férfiu léleknek nehéz próbatételét meg katonakorában megállotta. A csapat tüzében ép ugy helyt állt, mint a legkegyetlenebb télen a mármárosi szorosok hó és jégmezőinek őrszolgálatában. Helytállt s majdnem életével lakott szívének emberszerető, de fegyvelmsértő felbuzdulásában egy meggyalázott katonára pajtása mellett.

E kis történetben, mely emlékezéseinek egyik legvonzóbb részlete, legérdekesebb lelke két jellemző vonásának korai megnyilatkozása: barátságának példátlan áldozatkészsége s hálájának kiirihthatatlan mélysége.

A katasztrófa után a zsidói fegyverletételről menekült a kis főhadnagy s Borsodnak egy félreeső falujában, nem messze Jókai rejtekhelyétől, vonta meg magát egy időre. De a bosszuálló hatalom kezét nem kerülhette ki: besorozták s ráhuzták a rabruhává lefokozott osztrák uniformist, a sarga hajtókás fehér kabátot. Ez alatt a kabát alatt rejtgetett két könyvet. Egyik a fényes mult-hoz kapcsolta s eszményeit őrizte: Petőfi versei; másik a homályos jövő munkájára készítőn elő, pislogó reményét ápotta: naplójegyzetei voltak, melyeknek írását akkor kezdette meg s mindvégig folytatta. Sokszor emlegette, hogy a körülmények, a rejtgetés kénytelensége akkor szoktatták rá hihetetlenül sürű, de kitűnően olvasható, éles, gyöngybetűs írására; hogy papirosa, szabadsága mindene kevés volt a naplózásra.

Bécsen át Olaszországba vitték s Verona és környéke lett börtönévé. Sötét és gyötrő emlékek

gyűlnek lelkébe: inkább a kaszárnyák durva fegyelmé és gyötrelmes szolgálata, a kórházak elhagyatottsága és szenvedesei, tisztjeinek gyűlölködő üldözése, mint a kék ég bája; az Adige tündérvölgye, Palladio márványpalota. Ritka magyar ifju lathatta akkoriban ily korán, a fiatal lélek mohó fogékonyságával a szépségnek ezt a csodavilágát; de ő gyászlatyolon keresztül látta. A fátyolt szívének cs képeletének egy-egy fellobbanása át-törtte, de megújra csak összehuzódott a szeméi előtt. Egy ilyen lobbanás emlékét őrizi verse a vicenzai hűfias leányhoz, ki hollóhajával, éj szemével és piros ajkával elbűvölte a szegény fiut s egy hosszú versre ihlette, mely tele van a gyermekszendelyeknek meghatóan naiv és őszinte nagyzásával. Oly sajtóságon meglepő a romantikus beszéd, melyet ez a legkorábbi dátuma irodalmi terméke feltár előttünk: az olasz osteria asztalánál, távol hazájától, karjára hajtva fejtül a gyermek-katona, közemberek rabsorában és ruhájában, szívében egy dicső hadjárat nagy emlékeivel és gyászával, a jelen nyomorában és a jövő bizonytalanságában sinlődvé; előtte a szép hűfias leány, ki fölveri egész érzésvilágát s ennek szenvedélyes és néma vergődésében egy pillanatra magához lánczolja. A sötét fátyol lobbot vet szemé előtt, de megint csak megszövedik.

Ez az élet nem volt a heves fellángolások élete, nem a történeti és művészeti tanulások iskolája sem, hanem a férfias túrni tudás és kitartás. A közelmúlt sorsfordulataival együtt férfivé érlelte a gyermeket, korán kifejtven benne a kötelességérzetnek és csüggedetlen munkakedvnek csiráját. Lelkébe véste s minden következtetésével természetébe oltotta az igazságot, hogy: nem vész el bármely sors alatt, ki el nem csüggedett.

Egy évi nyomorgás után a többiekkel megszabadult ő is s keresnie kellett helyét az életben, az új világban . . . . .

állami polg. isk. igazgató-tanár vonzó magyarázattal felkeltett — nem fog lohadni, úgy bátran állíthatjuk, hogy el van találva az irány, a mely felé haladva társaságunk kultur missióját be fogják tölteni.

Adja Isten!

Alliquis.

Villanyvilágításunkról.

Egy előbbi számunkban közöltük, hogy a villanyvilágítási vállalat részletre is rendez be világítást. Eltekintve attól, hogy úgy a berendezés, bevezetés alig észrevehető kiadást okoz, lehetővé teszi azt, hogy a legszegényebb ember is, — akinek van legalább egy háza, — olesó, tiszta és egészséges világításhoz jut, egyszer és mindenkorra elveti a gondját a keserves lámpásolásnak. Erre nézve közöljük a vállalat kimutatását.

A villamvilágítási vállalat többeknek kívánságát teljesítendő, elhatározta, hogy a lakásoknak villamos világításra való berendezését részletfizetésre is elvállalja.

A berendezési költségek öt éven át havi részletben fizetendő kölcsönösen megállapított módozat szerint.

Tájékoztul még következőket közölhetjük: Az áramfogyasztásnak elszámolása községünkben következőleg történik:

1. Árammértővel. Minden elfogyasztott hectowatt után, melyet az árammérő mutat, 8 fillér fizetendő. Az árammérőért havi 1 korona használati-díj fizetendő.

2. Időmérővel. Ezen mérőeszköz azon összidőt mutatja, amennyi ideig a lámpa ég. Ilyen berendezésnél a következő árak számítanak 1 évi használatnál:

350 égési óráig az időmérő által mutatott óra időben egy láng után:

16-os gyer.-fenyő lámpáknál óránként 4 fil.
10-es " " " " 28. (2⁸/₁₀ f.)
5-ös " " " " 16. (1⁶/₁₀ f.)

350 égési órán túl terjedő időre:

16-os gyer.-fenyő égőknél óránként 25 fil. (2¹/₂ f.)
10-es " " " " 17 fil. (1⁷/₁₀ f.)
5-ös " " " " 1 fillér.

3. Általános szegérrt. Egy évi kötelezettség mellett:

16-os gyertyafenyő égőért egy évre 30 kor.
10-es " " " " 24 "
5-ös " " " " 18 "

Tisztelettel:

Villamosvilágítási vállalat.

Mi jó lelkiismerettel ajánljuk ezen módozatokat közönségünk figyelmébe, annál is inkább, mert minél tömegesebben vesszük igénybe ezt a világítási módszert, annál hamarabb léphetünk annak gazdaságos, olesóbb használatába.

MI UJSAG?

— **Személyi hír.** Gulner Gyula, kerületünk szeretett országgyűlési képviselője, ma akart közöttünk megjelenni, hogy beszámoló beszédét megtartsa. Ebben azonban megakadályozta influenza-betegsége, miről a legmélyebb részvétellel értesülünk, de hisszük, hogy a baj csak rövid ideig fog tartani, a minék elmúltával minden körülmények között megfogja kerületünkben beszámoló beszédét tartani. Hozza a gondviselés mielőbb közénk, hogy nehéz küzdelmeit kipihenje, s biztosíthassuk törhetlen ragaszkodásunkról és végtelen tiszteletünkről.

— **Hamvazás.** A vigalmas farsangot a kath. anyaszentegyház részéről hamvazószerda zárja be, amely alkalomkor a hívőség homlokai keresztalakban hamuval jelöltetik meg, eszébe juttatván az embernek a földi mulandóságot.

— **Iparosaink a Kossuth-szoborért.** Ma estére tartják iparosaink a Kossuth-szobor alap javára rendezett báljukat, az ipartestület helyiségeiben, melyet az iparossági önképző körének kebelében működő műkedvelők egy rövid szindarabuk előz meg. A darab címe: „Megjött a papa”, Erdélyi Zoltántól. A rendezőség névsora garanciát nyújt arra, hogy egy élvezetes estélyben lesz részünk, annyival is inkább, mert az előadásban legjobb műkedvelőink vesznek részt, Kovács Béla dalegyleti karnagy gondos rendezésével. Mint-hogy az estély egész jövedelme a Kossuth-szobor alapra fordítatik, bizvást hisszük, hogy az anyagi pártfogás sem fog elmaradni, a mit úgy a szent

ezel, mint derék iparosaink buzgólkodása méltán kiérdemel.

— **Adományok a Kossuth-szoborra.** Legutóbbi kimutatásunk 1425 kor. 41 fil. Újabban adományoztak:

Nt. Kiss Zsigmond	—	—	3	—	—
Widder Jenő	—	—	5	—	—
Korez Pál	—	—	10	—	—
Milus János	—	—	10	—	—
Sivó Miklós	—	—	40	—	—
Thaly Elek	—	—	2	50	—
Pintér Gyula	—	—	10	—	—
Kossuth-bál jövedelme	—	—	672	60	—
özv. Márton Ferenczné	—	—	5	—	—
Dr. Márton Lajosné (Bpest.)	—	—	5	—	—
Nagy Géza (nemzeti muzeumi igazgató ör Bpest)	—	—	2	—	—
Dr. Márton Lajos	—	—	20	—	—

Eddigi gyűjtés összege: 2210 kor. 51 fil.

— **Iskolaszéki gyűlés.** Folyó hó 21-én tartotta a róm. kath. iskolaszék ez évben első gyűlését ft. Lévay Mihály apát, esperes-plebános elnöke alatt, melynek lefolyását röviden a következőkben ismertjük. 1. Felolvastattott előző ülés jegyzőkönyve, amely helyesen vezetettnek találtatván, hitelesítették. 2. Az iskola ez évi költségvetése, részleges tárgyalás végett, a számvizsgáló bizottságnak adatott ki. 3. Jávorszky Valéria tanítónőnek, egészségének helyreállítása céljából, 2 heti szabadságidő adatott. A helyettesítésről ft. elnök gondoskodik. 4. Tudomásul vétetett Szombathy János gondnok jelentése. 5. Jegyzőkönyvileg örökítették meg az a 400 koronás adomány, amely a szegény gyermekek felruházására rendezett estély övdelméből a kath. iskolaszék rendelkezésére bocsátatott. Ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az iskolaszék Szűcs István indítványa alapján azon nemes keblű urnóknak, akik 3 szegény gyermeket téli ruházattal láttak el, nemkülönben a pestmegyei abonyi takarékpénztárnak 60 koronás adományáért. 6. Bejelentette ft. Elnök, hogy Tóth József kir. tanácsos, tanfelügyelő szép szavakkal bucsuzott el az iskolaszéktől, egyben jelzi, hogy a kir. tanfelügyelőségre Mosdósy Imre neveztetett ki. Örömmel vette tudomásul ft. Elnöknek azon híradását, melyszerint Tóth József miniszteri osztálytanácsos Abony részére egy népkönyvtár adományozását eszközölte ki a minisztériumtól. A nagybuzgalmu elnök elterésével a gyűlés véget ért.

— **Bál.** A „Katholikus Olvasóegylet” nagy farsangi bálja, holnap 26-án lesz. Oly nagy az érdeklődés e népies táncmulatság iránt, különösen a legények között, hogy a leányok már is biztosítva vannak a felől, hogy bálban petrezselymet nem árulnak. Ha az idő kedvezni fog e táncmulatság a farsang sikerültebb táncmulatságai közé fog sorolhatni remélhetőleg nem csak anyagiilag, hanem erkölcsileg is. A nemes ezelt tekintve, ismét ajánljuk e bált az érdeklődők szives figyelmébe.

— **Estély.** A „Katholikus Olvasóegylet” tervezett 2-ik köznevelődési estély márczius hó 4-én lesz. Az utóbbi estélyen igen nagy számu közönség jelent meg, hihetőleg a többi estélyek sem fognak öres ház előtt végbemenni. A legközelebbi estély műsorát jövő számunk hozza.

— **Áthelyezés.** Pongrácz László vasuti hivatalnokot áthelyezték Abonyba, mint áru leadási pénztárnokot.

— **A Czeglédi Népbank Részvénytársaság** f. évi márczius 7-én d. u. 3 órakor tartja (Czegléden) évi rendes közgyűlését, melynek egyik fontosabb tárgya az alaptőke felemelése lesz. Újabban 1000 drb. 100 koronás névértékű részvény bocsátatik ki a közgyűlés által megállapított arfolyami értékkel. Minden 2 drb. régi részvény előjogos vételt ad 1 drb. új részvényre. — Miután ezen pénzügyintézet minket abonyiakat is közelebről érdekel, ajánljuk ezen körülményt közönségünk figyelmébe, s kívánatos volna, ha abonyi polgáraink közül minél többen jegyeznének a részvényekből. E helyen említjük meg, hogy ezen intézet abonyi fiókjánál még üresedésben volt választmányi tagságra Liphay György főbíró és dr. Thaly Gábor ügyvéd urak választattak be.

— **Tudomásul.** Értesítettnek a „Katholikus Olvasóegylet” részes jegy tulajdonosai, hogy még ki nem fizetett jegyeiket f. hó 19-től kezdődőleg az egylet helyiségében naponta d. e. 10—11 óráig Falusi Mihály egyleti pénztárnoknál visszaválthatják.

— **Kanyaró.** A 7—8 éves iskolás gyermekek között itt még nem észlelt mértékben lépett fel a kanyaró. A ragályozó betegség 2 hét óta

grasszál a gyermekek között, azonban minden járványszerűsége mellett sem követelt áldozatot s az nem is következhetett be, mert dr. Halmi városi tisztiorvos kellő időben gondoskodott arról, hogy a betegek elkülöníttessenek, gondos ápolásban részesüljenek s az iskolák tantermei fertőtleníttessenek. Újabb betegedések már alig fordulnak elő, a kanyarón átment gyermekek pedig a jövő héten már feljárhatnak az iskolába.

— **A „Czeglédi Ujság” szives figyelmébe.** Arra a bizonyos tárczára vonatkozó megjegyzésüket, mint egy öregebb kolléga tanácsát, szívesen vettük, de ki kell előle tértünk, minthogy Kajabusz urnak rég megszereztük engedélyét arra, hogy tisztelt lapársunkból az ő tárczáit átvehessük, ha bár „uraságoktól levett” köntös képen is (mint ahogy annak idején ő megjegyezte) de hát szegény embernek ilyen is jó, mert az a „kelme” kitűnő minőségű lévén, alig látszik meg rajta egyszeri használat. Ezért maradt el a forrás megjelölése. Egyébként más cikket előzetes megkérdezés és kérés nélkül nem vennénk át.

— **A transversális út.** A második alföldi transversális műút, mely Dunaföldvárnál kezdődik s Kecskemétet, Nagyköröst, Czeglédet, Abonyt, Szolnokot stb. érintve Debreczen-felé vezet, majd Szatmár-megyén keresztül haladva Máramarosszigetnél végződik f. évi július haváig Nagykörösig, ez év végéig pedig Czegléden keresztül Abonyig teljesen el fog készülni. Az út koronája 8 méter széles és hengerelt köllappal bíró kavicsolt köpálya lesz. A szükséges hidak építése, a hengerelés és a földmunkálatok, valamint az utkaparóházak építése házilag állami kezelésben végeztetnek. A löbbi munka végzésére a „Kissebesi Gránitkőbányák Részvénytársasága” vállalkozott, mely közmondonyal ellátott iparvasútjával a szükséges anyagot a rakodóról az építés helyére szállítja ki és felhasználja. A kőanyagszállítás a Kecskemét és Nagykörös közötti utszakason már be van végezve s rövid időn városunk határába érnek az előmunkálatok.

— **Uj sorsjegyek.** A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak meg e hónapban kibocsátás alá kerülő uj sorsjegyei tudvalevőleg többszörösen túl vannak jegyezve, minélfogva ma már csak készpénzért a napi árfolyamon — vagy letetre és részletfizetésre. — az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében megszámitandó árban kaphatók. Bővebb felvilágosítással ingyen és legkimerítőbben szolgál Beifeld József Bankháza Budapest, Károly-körut 1. Álapított 1874.

— **Kiadó lakás.** A régi városkertben egy jó lakás két szobával, egy konyhával Szent-György naptól fogva kiadó. Értekezhetni Temeskőzy Gerzson kertbérlelővel.

Ház eladás.

A vasut-utca 68. számú házam örökáron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Tóth Imre
bognár.

Tégla eladás.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy az Első Czeglédi Tégla és Cserép Részvénytársaság képviselőjét elfogadtam és lakásomon, Körösi-út (a sertéspiacz mellett) 335. szám alatt

Tégla és cserép

eladást rendeztem be.

Venni szándékozók lakásomon megtekinthetik, hol kisebb és nagyobb mennyiségű első- és másodosztályú tégla és cserép kapható.

Tisztelettel:

Fekete Mihály.

Eladás.

Nagyjára levő özv. Nagy Andrásnének négy hold szőlője, pálinka és borházzal szabadkézből eladó. Tóth Ferencz és Szervák János szomszédaságában.

Értesítés.

Tisztelettel vagyok bátor a t. közönség becses tudomására adni, hogy az özv. Varga Dánielné-féle házban évek óta fenálló

elsőrendű temetkezési vállalatomat

megnagyobbítottam és úgy rendeztem be, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhessenek, ez okból raktáron tartok: fekete, barna és ezüstözött érc-koporsókat, valamint minden nagyságu fakoporsókat, felnőttek és gyermekek számára. Szemfedelek és ruhák, sejem, atlasz, ternó, colt, szatin, bloká, csipke és bársonyból. Remek sirkoszorúkat nagy választékban; szalagokat minden színben és szélességben feliratokkal vagy anélkül. Csokrokat, gyász szoba behuzatokat, ugymint: fekete, kék és fehér, mind gyönyörű kivitelben. Ugyszintén gyászkocsikat 2- vagy 4-es fekete lóval, dísz ruhás csatlósokkal, melyek a czeplédi főintézetből eszközöltetnek, nagyban emelik a temetési pompát.

Azért midőn az egyes gyászoló családok nagyrabecsült pártfogását kérem, tisztelettel tudatom, hogy jelenlegi üzletvezetőm **Szathmári Károly** úr, aki mindenben a legkészségesebben rendelkezésére áll minden gyászoló családnak, úgy, hogy a gyászoló családnak elegendő, ha üzletvezetőmet megbizsa, így minden utánjárástól meg van kimélve.

Abony, 905. október hó.

Tisztelettel

özv. Király Istvánná.

Ha köszvényben, reumában szenved, ne kísérletezzen semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle Köszvény-szeszt

mely eszt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, ütés, erőltetés, rándulás, fízamodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosabban gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrégebb bajoknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használt. Kapható a felhalálónál és egyedüli készítőnél:

Dr. Flesch Emil „Magyar Korona“

gyógyszertárába

Győr, Baross-ut 24. szám.

1 1/2 decziliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón lino. és jó hangszert számtani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfuvó-hangszer, húr, stb.

stb., míg Reményi legujabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Bpestől, Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb arakon. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalmok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

A híres Angyal készítmények

Angyal-köszvény-szesz (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvegje 2 kor.

Angyal-kenőcs (bőrviszketeg, bőrkiütés ellen) tégelye 3 kor.

Angyal-fagyszesz (fagydagatok ellen) üvegje 2 kor.

Számtalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyarország részére az egyedüli készítő:

Angyal gyógyszer-tár, Matvanban.

Postai szétküldés naponta!

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, eszt, rheumát, fog- és hátfájást, láb-szaggatást, kőlikát, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál keszenletben legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél.

Debreczen kossuth utca. Budapest: Török József gyógyszer-tárban Király-utca 12. Ugyanesak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajszpedrő**, melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajsz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

!! Figyelem !!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb.

neves művésznők által állandóan használt Franciaországban kitüntetett s legjobbnak elősmert:

a Janovitz-féle Gyöngy-crème, tégelye 1 k.; — f.;
a Janovitz-féle Gyöngy-szappan, drbja — k. 80 f.;
a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa-, fehér- és erém-színben) doboza 1 k. — f.;
a Janovitz-féle Gyöngy-arcviz üvegje 2 k. 50 f.;
a Janovitz-féle Gyöngy-kézfinomító, üvegje — — — — — k. 70 f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-szájviz (a szájpadlás, foghús és fogak erősítésére) üvegje — — — — — 1 k. 60 f.;

Kaphatók az egyedüli készítő „Angyal“ gyógyszer-tárban, Matvan.

Diszkrét postai szétküldés naponta!

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körut 20.

A leghiresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és ipari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrogép és kerekpár javító-műhely.

Tanítás ingyen.

A ki köhögésben szenved,

használja az egyedüli bevált, enyhítő és kítő izű

Haiser-féle

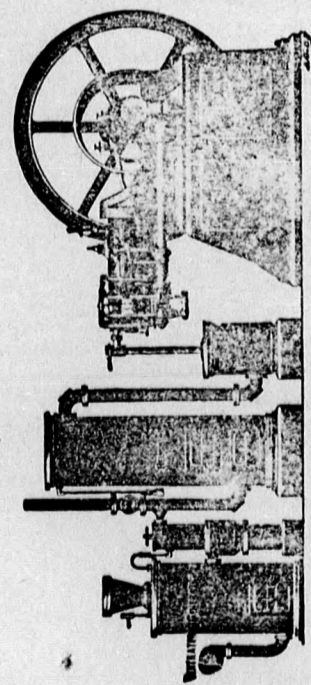
Mell-Karamellákat

2740 hivatalosan megerősített bizonyítvány eléggé igazolja a biztos hatást köhögés, rekedtség és elnyalkasodásnál.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Csak akkor valódi, ha rajta van a „három fenyőhöz“ ezimzett vedjegy.

Kizárólag kapható **Widder Jenő** abonyi gyógyszer-tárban.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18

Motorgyár és vasöntő: Pécs.
Benzin és petrólium-motorok és több egyéb motorok készítése. — Elsőrangú gyártmány. — Kötészet és árjegyzék ingyen.

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hitelteljes bizonyító leveleket **teljesen ingyen** Rolle C. W. gyógyszerész.

Altona-Bahrenfeld. (Elbe.)